

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 3PPOm/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418010759
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Kubinský
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2018:8418010759.1

Uznesenie

Okresný súd Kežmarok v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. V., V.. X.X.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: matky B. V., V.. X.XX.XXXX, P. T. X, Q., otca: neuvedeného, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok o nariadenie neodkladného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

I. U s t a n o v u j e za procesného opatrovníka: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok pre maloleté dieťa: E. V., V.. X.X.XXXX, P. T. X, Q., v konaní o nariadení neodkladného opatrenia vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod spisovou značkou 3PPOm/2/2018.

II. Na čas do právoplatného skončenia vo veci samej, n a r i a d ť u j e odovzdanie mal. E. V., V.. X.X.XXXX do dočasnej ústavnej starostlivosti do Q. T. Q., T. T. T. B. XX, Q..

o d ô v o d n e n i e :

1. 17.4.2018 sa osobne podaným návrhom na tunajšom súde Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok (ďalej len „navrhovateľ“) domáha vydania rozhodnutia, ktorým by súd nariadil odovzdanie maloletého do zariadenia Krízového strediska Kežmarok, za účelom zabezpečenia jeho riadnej starostlivosti.

2. V návrhu navrhovateľ uviedol, že maloleté dieťa pochádza z neusporiadanej rodiny. Matka je momentálne na materskej dovolenke no pre vážne psychické problémy ja vedená v psychiatrickej ambulancii MUDr. Kočiša. Nakoľko trpí depresiami užíva lieky, ktoré kombinuje s užívaním alkoholu a z toho dôvodu nie je schopná sa o maloletého riadne postarať. Za otca maloletého matka označila L. L., V.. X.X.XXXX, ktorý otcovstvo spochybňuje. Matka spolu s maloletým spočiatku žili v Y. u jej druha. Následne sa presťahovala ku starej matke maloletého, ktorá však z dôvodu požívania alkoholu rozhodla, aby dcéra, čiže matka maloletého, opustila spoločnú domácnosť. Potom sa matka presťahovala k pánovi L., ktorého označila za biologického otca, ten súhlasil, že bude dohliadať na to, aby matka neužívala alkohol, a zabezpečovala maloletému riadnu starostlivosť. Matka však takto vydržala niekoľko dní, no následne situáciu nezvládla, zobrala maloletého na prechádzku, z ktorej odišla do bytu starej matky, kde sa zamkla a zaspala. Pán L. ju tam prišiel skontrolovať, postaral sa o maloletého a išiel späť do práce o tom upovedomil políciu. Po príchode hliadky so starou matkou, matka maloletého na vyzvania neotvárala dvere. Z tohto dôvodu polícia privolala hasičov, ktorý sa do bytu dostali cez vetracie okno. Matka počas celej situácie tvrdo spala a po prebratí starou matkou bola dezorientovaná. Na základe vzniknutej situácie ÚPSVaR orgán SPODaSK prijal náležité opatrenia, a to konzultáciami s matkou maloletého i s pánom L., ktorý bol ochotný vziať matku s maloletým ku sebe do domácnosti. Stará matka odmietla prevziať maloletého s jeho matkou do svojej domácnosti, nakoľko je zamestnaná a živiteľka rodiny a taktiež po zdravotnej stránke nie je schopná pomáhať dcére. Matka maloletého aj počas nasledujúcich dní nadmerne užívala lieky a alkohol. Týmto svojim správaním zanedbávala náležitú starostlivosť o maloletého, na čo pán L. opakovane upozorňoval pracovníkov ÚPSVaR. Situácia sa napriek snahe tak pracovníkov ÚPSVaR i snahe pána L. nezlepšovala, matka svojim nekontrolovateľným správaním vážne ohrozuje zdravý vývin maloletého. Napriek ponukám ÚPSVaR matka nebola ochotná

sa s maloletým ubytovať v zariadení pre Matky s deťmi, kde by bola pod 24 hodinovým dozorom. Taktiež jej bolo ponúknuté zverenie maloletého príbuzným a známym, no na to matka uviedla, že nepozná nikoho, kto by starostlivosť o maloletého prevzal. Momentálne sa matka s maloletým nachádza v penzióne, kde ju terénni sociálni pracovníci navštívili, matka spala a bola pod vplyvom alkoholu, maloletý plakal a preto sa terénni sociálni pracovníci o maloletého postarali. Terénnym sociálnym pracovníkom sa ani v rámci širšej rodiny nepodarilo zabezpečiť prevzatie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti príbuzných, ktorí by zabezpečili riadnu starostlivosť o maloletého.

3. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

4. Podľa § 69 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

5. Podľa § 117 CMP ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

6. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

7. Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len "kolízny opatrovník").

8. Podľa § 31 ods. 4 druhej vety Zákona o rodine funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

9. V zmysle § 61 od. 1 Zákona o rodine je opatrovník povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

10. Právo a povinnosť rodičov zastupovať maloleté dieťa nie je neobmedzené. Pri právnych úkonoch, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom, nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa žiadny z rodičov a súd obligatórne ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Existencia možnosti rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletými deťmi je badateľná najmä v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, v konaní o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, v dedičskom konaní či v konaní o určenie otcovstva a pod., ide teda predovšetkým o konania, kde sú účastníkmi okrem rodičov aj ich maloleté deti.

11. Vzhľadom na nízky vek maloletého, ktorý v tomto konaní nemôže samostatne konať a taktiež nemôže byť v tomto konaní ani zastúpený svojimi zákonnými zástupcami, čo sú jeho rodičia, z dôvodu možnej kolízie záujmov medzi dieťaťom a rodičmi, súd postupoval v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami a maloletému dieťaťu ustanovil opatrovníka na zastupovanie v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, a to konkrétne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, ktorý má informácie o dieťati.

12. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

14. Podľa § 365 ods. 1 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

15. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

16. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

17. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

18. Podľa § 44 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len "ZR") v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je ústavná starostlivosť.

19. Podľa § 54 ods. 1 ZR pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti, ktoré majú prednosť pred starostlivosťou ústavnou.

20. Podľa § 54 ods. 2 ZR môže súd nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

21. V zmysle § 54 ods. 4 ZR môže súd výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

22. Podľa § 54 ods. 5 ZR súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

23. Neodkladné opatrenie je inštitút naliehavej procesnej ochrany, ktorým sa urýchlene upravujú pomery účastníkov konania. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia ako nástroja zabezpečujúceho bezodkladnú úpravu pomerov v rozsahu odôvodnenom naliehavou potrebou súd v konaní o nariadení neodkladného opatrenia nevykonáva dôkazy a rozhoduje iba na základe skutočností a tvrdení uvedených v návrhu a na základe predložených listinných dôkazov, ktoré by mali hodnoverne osvedčovať stav tvrdený v návrhu. Pri neodkladnom opatrení nemá súd povinnosť vykonať úplné dokazovanie vo veci, na toto nemá ani časový priestor, musí sa obmedziť len na zistenie, či navrhovateľ osvedčil dôvodnosť nariadiť neodkladné opatrenie.

24. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchléné a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade

o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejma z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

25. Súd preskúmal návrh navrhovateľa spolu s priloženými listinnými dôkazmi zistil, že matka maloletého trpí vážnymi psychickými poruchami, pre ktoré užíva lieky, ktoré kombinuje s alkoholom. Je vedená v psychiatrickej ambulancii MUDr. Kočiša. Matka opakovane svojím nezodpovedným prístupom zjavne zanedbáva osobnú starostlivosť nad maloletým, na čo poukazujú aj úradné záznamy ÚPSVaR, z ktorých vyplýva, že matka bola opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení a opakovane požíva nadmerné množstvo liekov a alkoholu. Zároveň spolu s orgánom SPODaSK konštatovali, že matka v súčasnej dobe nie je schopná maloletému zabezpečiť riadnu starostlivosť a opateru, čím dochádza k ohrozeniu na jeho zdraví a jeho zdravom vývine. O maloletého nikto z blízkej rodiny neprejavil záujem. Z uvedeného možno konštatovať že niet blízkej osoby, ktorá by mu bola ochotná a schopná zabezpečiť potrebnú zdravotnú a náhradnú osobnú starostlivosť. Je nesporné, že za daných okolností si situácia nevyhnutne vyžaduje v záujme ďalšieho priaznivého psychického, fyzického a sociálneho vývinu maloletého dočasne ho umiestniť do Krízového zariadenia za účelom sanácie rodinného prostredia, a to s okamžitou platnosťou, nakoľko sa o maloletého toho času nemá kto riadne postarať.

26. Na základe uvedeného, dospel súd k záveru, že návrh je dôvodný a sú nepochybne osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver, že existuje bezprostredné nebezpečenstvo ujmy maloletého. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia, ktoré je len dočasné a bude trvať len do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, má súd za osvedčené, že je v záujme maloletého nariadiť dočasné odovzdanie do Q. T. L. Q., za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa do právoplatného skončenia vo veci samej. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že takouto úpravou sa sleduje najlepší záujem maloletého a prostriedky k jeho dosiahnutiu sú primerané a súčasne nie je možné nájsť šetrnejšiu alternatívu.

27. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. O trovách konania súd rozhodne v rozhodnutí, ktorým skončí toto konanie vo veci samej.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia odvolanie nie je prípustné.

Proti výroku II tohto uznesenia možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok. (§ 357 CSP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Výrok II. tohto uznesenia je v súlade s § 365 ods. 3 CMP, vykonateľný jeho vyhlásením, ak sa nevyhlasuje, je vykonateľný, len čo bol vyhotovený.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia.